

Утвърждавам!

Директор:.....

/Гая Ильева/

Програма

за

превенция на ранното напускане на училище

учебна 2020-2021 година

Превенция - предупреждение; мерки за ограничаване и/или елиминиране на предпоставки и рискови фактори за даден процес

Ранно напускане на училище - процес, който оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на общността и върху цялостното социално-икономическо развитие на страната в средносрочен и дългосрочен план.

„Отпадане от училище е отписването от училище на ученик до 18-годишна възраст на основание чл.173, ал.2, т.2 и 3 преди завършване на последен гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище.”

(Закон за предучилищното и училищното образование, 2015; Допълнителни разпоредби §1., т.18)

„Преждевременно напуснал училище е лице на възраст между 18 и 24 години, завършило най- много основно образование, което не участва в никаква форма на образование или обучение.”

(Закон за предучилищното и училищното образование, 2015; Допълнителни разпоредби §1., т.21)

Цели

- Осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие на децата и учениците в училище
- Равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация на децата и учениците
- Ограничаване отпадането на деца и ученици от училище
- Участие в развитието на местната общност и страната

Очаквани резултати

1. Намаляване влиянието на социалното неравенство върху ученето
2. Активно участие на децата и учениците в дейността на училището
3. Осигуряване на успешен преход на децата и учениците между различните степени на образование
4. Постепенна промяна на родителските нагласи и припознаване на образованието като ценност

Разработването на програма за превенция на ранното напускане на училище е регламентирано от Закона за предучилищното и училищното образование (2015) и подзаконовите актове по прилагането му.

Програмата е в съответствие със Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020), в която се отчита необходимостта от широкообхватни политики и мерки, насочени към осигуряване на успешен преход между различните степени на образование.

Програмата е съобразена с Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (ПМС № 100/08.06.2018 г., изм. и доп. от ПМС № 259/14.10.2019 г.).

Програмата отразява идеите на Стратегията за развитие на ОУ „Юрий Гагарин” - Сливен (2020-2024) и стремежа на педагогическия екип за реализирането им.

1. Основни причини за ранното (преждевременно) напускане на училище

1.1. Икономически причини

Безработица и понижен жизнен стандарт; ниски доходи и бедност; финансови затруднения на семействата; помощ при отглеждане на по-малки братя и сестри и др.

1.2. Социални причини

Родителска незаинтересованост; функционална неграмотност или ниско образование на родителите; противоречия, конфликти/кризи в семейството; непълни семейства

1.3. Образователни причини

Ниска степен на готовност за училище; трудности в усвояването на учебното съдържание; липсващи навици и мотивация за учене; негативни нагласи; начин на оценяване; качество на учебниците и др.

1.4. Етнокултурни причини

Силнодействащи вътрешногрупови норми; натиск на етнокултурните традиции; липсваща родителска мотивация и др.

1.5. Институционални причини

Недостатъчна координация между институциите на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище

1.6. Причини, свързани със здравния статус

Здравословно състояние и функционална независимост

2. Визия на училището за превенцията на ранното (преждевременно) напускане

2.1. Превенция на преждевременното напускане на училище е предотвратяване възникването на предпоставки за преждевременно напускане и ограничаване на условията, които го благоприятстват.

2.2. Интервенция на преждевременното напускане на училище е създаване на условия за ограничаване на преждевременното напускане при отчитане на конкретната ситуация за отделното дете/ученик и следване на принципа за решаване на проблемите на най-ниско ниво.

№	Мерки и дейности	Срок	Отговорник
Мерки за превенция на преждевременното напускане на училище			
<i>1. Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, взаимоотношения, управление; ясно дефиниране на правата, задълженията и отговорностите на участниците в образователния процес; осигуряване развитието на всяко дете и ученик и подобряване на взаимодействието в училище</i>			
1.1.	Провеждане на информационна кампания сред родителите на деца, които ще се обучават в подготвителни групи (ПГ) – 5 и 6-годишни и I клас	втори срок на предходната учебна година - септември 2020	учители – ПГ, НЕ
1.2.	Взаимодействие с родителите за обхващане и включване на деца и ученици в образователната система – разясняване на ползите от образованието	втори срок на предходната учебна година – септември 2020	учители – ПГ, НЕ, ПЕ; екип за обхват
1.3.	Актуализиране на Правилника за дейността на училището - дефиниране на права, задължения и отговорности на участниците в образователния процес и постигане на ползотворно взаимодействие в училище	септември 2020	временна училищна комисия
1.4.	Проследяване на посещаемостта на педагогическите ситуации и учебните часове и изпращане на уведомителни писма до родителите	ежеседмично	групови и класни ръководители
1.5.	Информирание на дирекция „Социално подпомагане“ по настоящ адрес на детето/ученика за допуснати 3 и повече/5 и повече отсъствия по неуважителни причини	ежемесечно	ръководство на училището
1.6.	Подаване на информация за отсъствията на учениците към Националната електронна информационна система за предучилищно и училищно образование (НЕИСПУО)	ежемесечно	ръководство на училището
1.7.	Поддържане на система за ранно предупреждение и осигуряване на база данни за предизвикателствата на училищно ниво – актуализиране на Регистъра за наличие на рискови фактори в средата/ситуацията на децата и учениците	ноември 2020; януари, март 2021	педагогически съветник; групови и класни ръководители
1.8.	Идентифициране на деца и ученици, застрашени от отпадане (проучване, анализиране и систематизиране на причините за всеки отделен случай); актуализиране на Регистъра на учениците, застрашени от отпадане	ноември 2020	групови и класни ръководители; екип за обхват; педагогически съветник
1.9.	Проследяване на преместването на деца и ученици – взаимодействие с приемащите училища	при случай на преместване	ръководство на училището
1.10.	Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение		
	А) Дейности за превенция на тормоза и насилието = изготвяне съвместно с децата/учениците на правила за поведение в групата/паралелката	съобразно Плана за превенция и интервенция на	групови и класни ръководители;

	<p>= разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование (час на класа, занимания по интереси)</p> <p>= партньорство с родителите за преодоляване на проблемни ситуации</p> <p>= дейности за развитие на компетентностите на всички членове на училищната общност, в т.ч. запознаване с различни форми на насилие и с техники за преодоляването им</p>	насилието и тормоза	учители на ГЦОУД – НЕ; Координационен съвет
	Б) Включване на отделни ученици в дейности за въздействие върху вътрешната мотивация и преодоляване на проблемното поведение	при констатиране на проблемно поведение и неприемливи поведенчески прояви	класни ръководители; координатор
2.Повишаване качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и ученик - постигане на по-добри резултати от обучението; придобиване на ключови компетентности и осигуряване на възможности за личностна и професионална реализация			
2.1.	Включване на ученици от I до IV клас в групи за целодневна организация на учебния ден в училище (дейности по самоподготовка, организиран отдих и физическа активност и занимания по интереси)	септември 2020	класни ръководители и учители на ГЦОУД – НЕ
2.2.	Прилагане на съвременни методи на преподаване, съобразени с индивидуалността на детето/ученика – провокиране на трайно внимание и интерес	през цялата учебна година	групови ръководители; учители – НЕ, ПЕ
2.3.	Дейности за превенция на обучителните затруднения		
	А) Извършване оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5- и 6-годишна възраст	при индикации	педагогически специалисти
	Б) Обсъждане на информация от входните равнища по учебни предмети и индивидуалния напредък на учениците в обучението	октомври 2020	класни ръководители; учители по общообразов. предмети
	В) Наблюдение на развитието на отделни деца/ученици, които срещат затруднения в обучението	през цялата учебна година	групови и класни ръководители; учители
	Г) Включване на отделни ученици в дейностите: = Допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху обучението по български език; = Консултации по учебни предмети (извън редовните учебни часове); = Логопедична работа	след преценка на необходимостта	класни ръководители; учители по общообразов. предмети; координатор
	Д) Определяне на деца/ученици, на които е необходимо да се извърши оценка на индивидуалните потребности (за осигуряване на допълнителна подкрепа)	след 3 месеца от началото на предоставянето на обща подкрепа	групови и класни ръководители; координатор

2.4.	Участие във форми за обмен на добри педагогически практики	при покана за участие	ръководство на училището; учители
3. Осигуряване на достъп до образование и повишаване качеството на образованието за децата и учениците от уязвими етнически общности			
3.1.	Включване на деца, необхванати в системата на предучилищното образование и намаляване на риска от възникване на обучителни затруднения в начален етап на училищното образование	септември 2020	учители – ПГ; екип за обхват
3.2.	Повишаване на интеркултурната компетентност на всички участници в образователния процес	през цялата учебна година	ръководство на училището; главен учител
4. Достъп до качествено образование за деца и ученици със специални образователни потребности (СОП)			
4.1.	Осигуряване на ресурсен учител в зависимост от индивидуалните потребности на децата/учениците със СОП	часове за ресурсно подпомагане съгласно плана за подкрепа	ръководство на училището
4.2.	Осигуряване на подходящи учебни помагала и пособия за работа в ресурсния кабинет и образователна интеграция на учениците със СОП	съгласно плана за подкрепа	ресурсен учител; ръководство на училището
4.3.	Създаване на подкрепяща среда и насърчаване участието на учениците със СОП в изяви по интереси	през цялата учебна година	ЕПЛР
4.4.	Повишаване квалификацията на учителите за работа с деца и ученици със СОП	след проучване на потребностите	ръководство на училището; главен учител
Мерки за интервенция на преждевременното напускане на училище			
1.Повишаване на участието и ангажираността на родителите			
1.1.	Осъществяване на ефективен диалог между училището и семействата като алтернатива на традиционната родителска среща	през цялата учебна година	групови и класни ръководители; екип за обхват
1.2.	Насърчаване на отговорно родителство - сътрудничество с учителите и училищното ръководство с цел редовно посещение на училище	през цялата учебна година	образователни медиатори; психолог; педагогически съветник
1.3.	Засилване ролята на Обществения съвет – участие при обсъждане на програмата за превенция на ранното напускане на училище	септември 2020	представител от Обществения съвет
1.4.	Приобщаване на родителите към образователния процес и насърчаване на участието в училищния живот (включване в подготовката на училищни празници)	преди изявата	екип за подготовка на изявата
1.5.	Консултиране на родители, прекъснали образованието си – насочване към възможности	при необходимост	учители; ръководство на училището
2.Утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество като процес на сътрудничество			

2.1.	Осигуряване на ефективна комуникация за навременно идентифициране и разрешаване на възникнали проблеми	през цялата учебна година	групови и класни ръководители
2.2.	Повишаване ролята на класния ръководител за развитие на класа като екип и консултиране на ученици и родители		класни ръководители – НЕ, ПЕ
2.3.	Оказване на помощ на деца, ученици и родители за преодоляване на трудности в образователен, социален или личен план (индивидуален подход)		групови и класни ръководители
2.4.	Прилагане на практиката „ученици-наставници” за постигане на сплотена училищна общност	ноември 2020 – юни 2021	Ученически съвет
2.5.	Ангажиране на Ученическия съвет с дейности за предотвратяване на отпадането от училище (придружаване на ученици до училище от връстници)		
3.Кариерно ориентиране и подготовка на учениците за информиран избор			
3.1.	Информирание, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване прехода на учениците от VII клас между отделните степени на училищно образование	октомври 2020 – август 2021	класни ръководители; педагогически съветник; кариерен консултант (ЦПЛР-ЦКО)
3.2.	Подкрепа на учениците от VII клас за придобиване на образователна степен, продължаване на образованието и подходящ избор на професия - индивидуална и групова работа, в т.ч. участие в Дни на отворените врати и „Панорама на образованието – 2021”	през цялата учебна година	класни ръководители; педагогически съветник; психолог
3.3.	Насърчаване на родители към участие в дискусии за професиите в часа на класа	по тематично разпределение	класни ръководители
3.4.	Провеждане на информационна кампания сред учениците от VII клас (национално външно оценяване, график на дейностите по приемане на ученици в неспециализирани училища за учебната 2020-2021 година след завършено основно образование)	март – юни 2021	училищна комисия по професионално ориентиране
3.5.	Организиране на среща между родители, ученици от VII клас и представители на профилирани и професионални гимназии в Сливен	май - юни 2021	ръководство на училището; комисия по професионално ориентиране
4.Подкрепа за развитието на децата и учениците, ограничаване на преждевременното напускане и предотвратяване на социалното изключване			
4.1.	Взаимодействие на образователните медиатори с групови/класни ръководители, родители и ученици	през цялата учебна година	образователни медиатори
4.2.	Предоставяне на допълнителна подкрепа на ученици със СОП, хронични заболявания, ученици в риск, с изявени дарби и др.	съгласно плана за подкрепа	ЕПЛР
4.3.	Развитие на ученическото самоуправление чрез подпомагане на Ученически съвет	през цялата учебна година	класни ръководители; педагогически съветник

4.4.	Подпомагане на децата и учениците - предоставяне на учебни пособия, помагала (дарения, доброволно набиране на средства в училищни кампании и др.)	при необходимост	ръководство на училището; Ученически съвет
5. Прилагане на система за ранно предупреждение – след идентифициране на децата и учениците, застрашени от преждевременно напускане; прилагане на индивидуален подход за всеки застрашен			
5.1.	Работа със семейството - консултиране на родителите и подкрепа за повишаване на отговорността за образованието на децата им	след преценка на риска от отпадане на дете/ученик от училище	класни ръководители; образователни медиатори
5.2.	Подкрепа на детето/ученика - насочване към работа с психолог/педагогически съветник		групови и класни ръководители
5.3.	Подкрепа на ученика - насочване към група за целодневна организация на учебния ден		класни ръководители – НЕ
5.4.	Подаване на сигнал до дирекция „Социално подпомагане” по настоящ адрес на детето/ученика при отказ на родителите да съдействат и подпомагат дейностите от общата подкрепа		ръководство на училището; класни ръководители
5.5.	Информирание на кмета на общината за неосигурено задължително присъствие на деца/ученици с цел предприемане на действия спрямо родителите по реда на чл. 347 от ЗПУО		ръководство на училището; екип за обхват
6. Организиране на занимания по интереси - осмисляне на свободното време на учениците чрез изява в предпочитана дейност; повишаване мотивацията за участие в образователния процес; развиване на знания, умения и компетентности			
6.1.	Осигуряване на достъп до разнообразни занимания по интереси - включване на учениците в дейности по проекти и програми на различни равнища	октомври 2020 – юни 2021	учители – НЕ, ПЕ, в т.ч. на ГЦОУД – НЕ
6.2.	Подкрепа на съвместни изяви на децата и учениците от различни етнически общности на общинско, областно и национално равнище	през цялата учебна година	групови и класни ръководители; учители на ГЦОУД – НЕ; педагогически съветник
6.3.	Съдействие на деца и ученици при участие в извънкласни и извънучилищни дейности (състезания, конкурси, фестивали, викторини)		ръководство на училището
6.4.	Поощряване на децата и учениците с морални и материални награди - стимулиране на постиженията в заниманията по интереси и за приноса към развитието на училищната общност	съобразно конкретния случай	класни ръководители; координатор
6.5.	Включване на ученици с отсъствия по неуважителни причини и наложени санкции в извънкласни и извънучилищни дейности		дежурни учители
6.6.	Включване на учениците в летни ваканционни дейности	юни - август 2021	

Забележки:

1. В текста са използвани следните съкращения:

- ГЦОУД = група за целодневна организация на учебния ден
- ЕПЛР = екип за подкрепа за личностно развитие
- ЗПУО = Закон за предучилищното и училищното образование
- координатор = координатор обща и допълнителна подкрепа
- НЕ = начален етап
- ОУ = основно училище
- ПГ = подготвителна група
- ПЕ = прогимназиален етап
- СОП = специални образователни потребности
- ЦПЛР-ЦКО = Център за подкрепа за личностно развитие-Център за кариерно ориентиране

2. Програмата е отворена за промени и допълнения през учебната година.

Училищна комисия за актуализиране на програмата:

Магдалена Ганева – педагогически съветник
Соня Кирова – учител начален етап
Сийка Демирева – учител начален етап

Настоящата програма е приета с решение на Педагогическия съвет – Протокол № 14/03.09.2020г. с участие на представител от Обществения съвет и утвърдена със Заповед № РД-06-662/09.09.2020г. на директора на училището.